

Skatteutskottets betänkande

1983/84:14

om vissa ändringar i företagsbeskattningen (prop. 1983/84:64)

Sammanfattning

Utskottet tillstyrker de i proposition 1983/84:64 framlagda förslagen rörande företagsbeskattningen och avstyrker föreliggande motioner i ärendet.

I de reservationer som fogats till betänkandet yrkar m-, c- och fp-ledamöterna bifall till motionerna från deras sida om avslag på propositionen helt eller delvis och om särskilda uttalanden i vissa av frågorna.

Propositionen

Regeringen (finansdepartementet) föreslår i proposition 1983/84:64 att riksdagen antar vid propositionen fogade förslag till

1. lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370),
2. lag om ändring i lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt,
3. lag om ändring i lagen (1982:1185) om inbetalning på särskilt investeringskonto,
4. lag om upphävande av lagen (1973:421) om särskilt forskningsavdrag vid taxering till statlig inkomstskatt.

I propositionen föreslås vissa ändringar i företagsbeskattningen.

Den högsta tillåtna lagerreserven skall enligt förslaget begränsas från nuvarande 60 % till 50 % av lagrets värde. Vidare föreslås att den statliga bolagsskattesatsen sänks från nuvarande 40 % till den nivå som gäller för flertalet ekonomiska föreningar, dvs. till 32 %.

Aktiebolag, ekonomiska föreningar och sparbanker skall betala in ett belopp motsvarande 20 % av 1983 års vinster på särskilt investeringskonto. I propositionen föreslås att den 20-procentiga inbetalningsskyldigheten skall avse också 1984 års vinster.

I propositionen föreslås slutligen att lagen (1973:421) om forskningsavdrag vid taxering till statlig inkomstskatt skall upphävas.

De föreslagna reglerna skall i princip tillämpas på räkenskapsår som påbörjas efter utgången av år 1983, dvs. i normalfallet fr.o.m. 1985 års taxering.

Lagförslagen har följande lydelse.

**I Förslag till
Lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370)**

Härigenom föreskrivs att punkt 2 av anvisningarna till 41 § kommunalskattelagen (1928:370) skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

**Anvisningar
till 41 §**

2.¹ Den i räkenskaperna gjorda värdesättningen på tillgångar avsedda för omsättning eller förbrukning (lager) skall godtas vid inkomstberäkningen, om värdesättningen inte står i strid med vad nedan i denna punkt eller i punkt 3 sägs.

Vid bestämmande av lagrets anskaffningsvärde skall de lagertillgångar, som ligger kvar i den skattskyldiges lager vid beskattningsårets utgång, anses som de av honom senast anskaffade eller tillverkade.

Lagret vid beskattningsårets utgång får inte tas upp till lägre belopp än *fyrtio* procent av lagrets anskaffningsvärde eller, om återanskaffningsvärdet på balansdagen är lägre, sistnämnda värde, i förekommande fall efter avdrag för inkurans. För tillgångar, som den skattskyldige framställt eller bearbetat, skall som anskaffningsvärde anses direkta tillverkningskostnader (materialkostnader och arbetslöner) ökade med ett tillägg som svarar mot den del av de indirekta tillverkningskostnaderna som skäligen belöper på tillgångarna, därvid hänsyn dock inte behöver tas till ränta på eget kapital.

Avdrag för inkurans medges inte med större belopp än vad den skattskyldige enligt vid självdeklarationen fogad utredning visar svara mot den konstaterade värdenedgången på lagret på balansdagen. Oktat vad nu sagts medges dock avdrag för inkurans med fem procent av det lägsta av lagrets anskaffnings- och återanskaffningsvärden om detta inte framstår såsom uppenbart opåkallat, eller med det högre procenttal som riksskatteverket kan ha angett för lagren inom vissa branscher eller hos vissa grupper av skattskyldiga.

Lager av djur på jordbruksfastighet eller i renkötselrörelse får inte tas upp till lägre belopp än *fyrtio* procent av den genomsnittliga produktionskostnaden för djur av det slag och den ålderssammansättning varom fråga är. Regeringen eller efter regeringens bemyndigande

Lagret vid beskattningsårets utgång får inte tas upp till lägre belopp än *50* procent av lagrets anskaffningsvärde eller, om återanskaffningsvärdet på balansdagen är lägre, sistnämnda värde, i förekommande fall efter avdrag för inkurans. För tillgångar, som den skattskyldige framställt eller bearbetat, skall som anskaffningsvärde anses direkta tillverkningskostnader (materialkostnader och arbetslöner) ökade med ett tillägg som svarar mot den del av de indirekta tillverkningskostnaderna som skäligen belöper på tillgångarna, därvid hänsyn dock inte behöver tas till ränta på eget kapital.

Lager av djur på jordbruksfastighet eller i renkötselrörelse får inte tas upp till lägre belopp än *50* procent av den genomsnittliga produktionskostnaden för djur av det slag och den ålderssammansättning varom fråga är. Regeringen eller efter regeringens bemyndigande riksskat-

¹ Senaste lydelse 1981:295.

riksskatteverket fastställer för varje taxeringsår föreskrifter för beräkning av produktionskostnaden. Har denna kostnad inte fastställts, t.ex. i fråga om särskilt dyrbara avelsdjur, får djuret tas upp lägst till *fyrtio* procent av det lägsta av anskaffningsvärdet och allmänna saluvärdet.

Uppgår värdet på lagret, beräknat till anskaffnings- eller återanskaffningsvärdet och i förekommande fall efter avdrag för inkurans, till lägre belopp än som motsvarar medeltalet av värdena på lagren vid utgången av de två närmast föregående beskattningsåren (jämförelseåren), får lagret vid beskattningsårets utgång i stället tas upp till lägst ett belopp motsvarande förstnämnda värde på detta lager efter avdrag med *sextio* procent av sagda medeltalsvärde. Därvid skall lagren vid jämförelseårens utgång tas upp till anskaffningsvärdena eller, om återanskaffningsvärdena på balansdagarna i fråga varit lägre, sistnämnda värden, i förekommande fall efter avdrag för inkurans. I fråga om djur på jordbruksfastighet eller i renkötselrörelse gäller dock att värdet av djuren skall tas upp till den genomsnittliga produktionskostnaden eller till det allmänna saluvärdet eller – i förekommande fall – till anskaffningsvärdet. Föreligger sådant fall att *sextio* procent av nyssnämnda medeltalsvärde överstiger värdet av lagret vid beskattningsårets utgång medges avdrag även för det överskjutande beloppet om den skattskyldige avsatt motsvarande belopp i räkenskaperna till lagerregleringskonto. Har avdrag medgivits för sådan avsättning skall avsättningen återföras till beskattning nästföljande beskattningsår, därvid frågan om avdrag för förnyad avsättning till lagerregleringskonto får prövas enligt bestämmelserna ovan.

Skattskyldig, som ingår i en grupp näringsidkare mellan vilka intressegemenskap råder (moder- och dotterföretag eller företag under i huvudsak gemensam ledning), får tillämpa reglerna i föregående stycke endast under

teverket fastställer för varje taxeringsår föreskrifter för beräkning av produktionskostnaden. Har denna kostnad inte fastställts, t.ex. i fråga om särskilt dyrbara avelsdjur, får djuret tas upp lägst till *50* procent av det lägsta av anskaffningsvärdet och allmänna saluvärdet.

Uppgår värdet på lagret, beräknat till anskaffnings- eller återanskaffningsvärdet och i förekommande fall efter avdrag för inkurans, till lägre belopp än som motsvarar medeltalet av värdena på lagren vid utgången av de två närmast föregående beskattningsåren (jämförelseåren), får lagret vid beskattningsårets utgång i stället tas upp till lägst ett belopp motsvarande förstnämnda värde på detta lager efter avdrag med *50* procent av sagda medeltalsvärde. Därvid skall lagren vid jämförelseårens utgång tas upp till anskaffningsvärdena eller, om återanskaffningsvärdena på balansdagarna i fråga varit lägre, sistnämnda värden, i förekommande fall efter avdrag för inkurans. I fråga om djur på jordbruksfastighet eller i renkötselrörelse gäller dock att värdet av djuren skall tas upp till den genomsnittliga produktionskostnaden eller till det allmänna saluvärdet eller – i förekommande fall – till anskaffningsvärdet. Föreligger sådant fall att *50* procent av nyssnämnda medeltalsvärde överstiger värdet av lagret vid beskattningsårets utgång medges avdrag även för det överskjutande beloppet om den skattskyldige avsatt motsvarande belopp i räkenskaperna till lagerregleringskonto. Har avdrag medgivits för sådan avsättning skall avsättningen återföras till beskattning nästföljande beskattningsår, därvid frågan om avdrag för förnyad avsättning till lagerregleringskonto får prövas enligt bestämmelserna ovan.

föresättning att dessa tillämpas av samtliga företag som tillhör gruppen. Vad nu har sagts gäller dock endast i fråga om verksamhet i förvärvskälla som har sådant samband med verksamheten i den skattskyldiges förvärvskälla att verksamheterna skulle ha ansetts utgöra en förvärvskälla om de hade bedrivits av ett enda företag.

Ingår råvaror eller stapelvaror i lagret, får dessa varor eller en del av dem tas upp till lägst sjuttio procent av varornas värde beräknat efter lägsta marknadspris under beskattningsåret eller under något av de närmast föregående nio beskattningsåren. Tillämpas denna regel får lagret inte värderas enligt bestämmelserna i sjätte stycket.

Är det på grund av överenskommelse om återköp eller annan omständighet uppenbart att vissa varor anskaffats för annat ändamål än att ingå i den skattskyldiges normala verksamhet, skall bestämmelserna i tredje – åttonde styckena inte tillämpas i fråga om dessa varor. Varorna får i sådant fall inte tas upp till lägre belopp än det lägsta av varornas anskaffnings- eller återanskaffningsvärden, i förekommande fall efter avdrag för inkurans.

Har den skattskyldige vid beräkning av inkomst av viss förvärvskälla yrkat avdrag för avsättning till resultatutjämningsfond, som avses i 41 d §, får lagret inte tas upp till lägre belopp än *femtiofem* procent av det värde som enligt tredje-femte styckena skall ligga till grund för lagervärderingen. Bestämmelserna i sjätte-åttonde styckena är inte tillämpliga i nu angivna fall.

Har den skattskyldige vid beräkning av inkomst av viss förvärvskälla yrkat avdrag för avsättning till resultatutjämningsfond, som avses i 41 d §, får lagret inte tas upp till lägre belopp än *65* procent av det värde som enligt tredje-femte styckena skall ligga till grund för lagervärderingen. Bestämmelserna i sjätte-åttonde styckena är inte tillämpliga i nu angivna fall.

Vad som föreskrivits i föregående stycke gäller även i det fall då den skattskyldige ingår i en grupp näringsidkare mellan vilka intressegemenskap råder (moder- och dotterföretag eller företag under i huvudsak gemensam ledning) och något av dessa företag yrkat avdrag för avsättning till resultatutjämningsfond. En sådan avsättning skall dock beaktas endast om den hänför sig till verksamhet i förvärvskälla som har sådant samband med verksamheten i den skattskyldiges förvärvskälla att verksamheterna skulle ha ansetts utgöra en förvärvskälla om de hade bedrivits av ett enda företag.

Utän hinder av vad som föreskrivits ovan i denna anvisningspunkt om den lägsta värdesättning på lagret, som kan godtas vid inkomstberäkningen, får det lägre värde på lagret godtas om den skattskyldige med hänsyn till föreliggande risk för prisfall visar vara pakallat.

Nedskrivning av värdet på rättigheter till leverans av lagertillgångar enligt ej fullgjorda köpekontrakt (kontraktsnedskrivning) får godkännas endast i den mån det visas, att inköpspriset för tillgångar av samma slag på balansdagen understiger det kontraherade priset, eller det görs sannolikt att sådant prisfall kommer att inträffa innan tillgångarna levereras eller säljs vidare av den skattskyldige i oförändrat eller förädlat skick. Beträffande värdet på rättigheter till leverans av maskiner och andra för stadigvarande bruk avsedda inventarier enligt ej fullgjorda köpekontrakt kan avskrivning (kontraktsavskrivning) godkännas endast i den mån den skattskyldige visar, att inköpspriset för tillgångar av samma slag på balansdagen understiger det kontraherade priset, eller det görs sannolikt att sådant prisfall kommer att inträffa innan tillgångarna levereras.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1984 och tillämpas första gången vid 1985 års taxering. Äldre bestämmelser skall dock alltså tillämpas vid 1985 års taxering i fråga om beskattningsår som har påbörjats före den 1 januari 1984.

2 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt

Härigenom föreskrivs att 10 a § lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt¹ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

För nedan angivna skattskyldiga utgör grundbeloppet:

a) för svenska aktiebolag, sparbanker, sparbankernas säkerhetskassa, ekonomiska föreningar som ingår i jordbrukskasserörelsen, svenska aktiefonder, svenska försäkringsanstalter som inte är aktiebolag samt sådana utländska juridiska personer som ej beskattas enligt 10 § 1 mom.:

fyrtio procent av den beskattningsbara inkomsten, i den mån skatten inte skall beräknas enligt c) här nedan;

b) för andra svenska ekonomiska föreningar än sådana, som ingår i jordbrukskasserörelsen, och samlingsföreningar ävensom för Sveriges allmänna hypoteksbank, Konungariket Sveriges stadshypotekskassa, hypoteksföreningar samt sådana juridiska personer som enligt författning eller på därmed jämförligt sätt bildats för att förvalta samfällighet och som skall erlägga skatt för inkomst:

Föreslagen lydelse

10 a §²

För nedan angivna skattskyldiga utgör grundbeloppet:

a) för svenska aktiebolag, sparbanker, sparbankernas säkerhetskassa, andra ekonomiska föreningar än samlingsföreningar, svenska aktiefonder, svenska försäkringsanstalter som inte är aktiebolag, sådana utländska juridiska personer som inte beskattas enligt 10 § 1 mom., Sveriges allmänna hypoteksbank, Konungariket Sveriges stadshypotekskassa, hypoteksföreningar samt sådana juridiska personer som enligt författning eller på därmed jämförligt sätt bildats för att förvalta samfällighet och som skall erlägga skatt för inkomst:

32 procent av den beskattningsbara inkomsten, i den mån skatten inte skall beräknas enligt b);

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 1974:770.

² Senaste lydelse 1982:416.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

trettiotvå procent av den beskattningsbara inkomsten;

c) för livförsäkringsanstalter såvitt angår försäkringsrörelsen:

tio procent av den beskattningsbara inkomsten; samt

d) för andra skattskyldiga än dem som avses i 10 § 1 mom. eller under a), b) eller c) här ovan:

femton procent av den beskattningsbara inkomsten.

b) för livförsäkringsanstalter såvitt angår försäkringsrörelsen:

10 procent av den beskattningsbara inkomsten; samt

c) för andra skattskyldiga än dem som avses i 10 § 1 mom. eller under a) eller b) här ovan:

15 procent av den beskattningsbara inkomsten.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1984 och tillämpas första gången vid 1985 års taxering. Äldre bestämmelser skall dock alltjämt tillämpas vid 1985 års taxering i fråga om skattskyldiga som då taxeras för beskattningsår som har påbörjats före den 1 januari 1984.

3 Förslag till**Lag om ändring i lagen (1982:1185) om inbetalning på särskilt investeringskonto**

Härigenom föreskrivs att 1–3 §§ lagen (1982:1185) om inbetalning på särskilt investeringskonto skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

1 §

Svenskt aktiebolag, svensk ekonomisk förening och svensk sparbank skall, om företagets huvudsakliga verksamhet avser jordbruk, skogsbruk, fastighetsförvaltning eller rörelse, betala in medel på ett räntelöst konto i riksbanken (särskilt investeringskonto) enligt bestämmelserna i denna lag.

Regeringen får, om det finns synnerliga skäl, medge befrielse helt eller delvis från skyldigheten att betala in medel på särskilt investeringskonto.

Företag, som avses i första stycket och som betalar in medel på särskilt investeringskonto, har rätt till avdrag enligt bestämmelserna i 4 § för det belopp som i räkenskaperna har avsatts till en särskild fond (särskild investeringsfond).

Aktiebolag eller ekonomisk förening, som avses i 24 § 3 mom. kommunalskattelagen (1928:370), behöver inte betala in medel på särskilt investeringskonto.

Bostadsföretag, som avses i 24 § 3 mom. kommunalskattelagen (1928:370), får inte betala in medel på särskilt investeringskonto.

2 §

Inbetalning på särskilt investeringskonto skall göras med ett belopp som motsvarar 20 procent av

Inbetalning på särskilt investeringskonto, skall göras med ett belopp som motsvarar 20 procent av

Nuvarande lydelse

företagets justerade årsvinst under det beskattningsår för vilket taxering i första instans sker år 1984 eller – om företaget på grund av förlängning av räkenskapsåret inte skall taxeras detta år – år 1985. Understiger den justerade årsvinsten 1 miljon kronor behöver inbetalning på särskilt investeringskonto inte göras.

Med justerad årsvinst avses årsvinsten enligt fastställd balansräkning sedan årsvinsten, i den mån den påverkats av nedan angivna poster,

- a) ökats med erlagda eller beräknade allmänna svenska skatter,
- b) ökats med belopp som har avsatts till allmän investeringsfond enligt lagen (1979:609) om allmän investeringsfond och annan liknande fond,
- c) ökats med belopp som har donerats till allmännyttigt eller därmed jämförligt ändamål,
- d) minskats med restituerade allmänna svenska skatter,
- e) minskats med belopp som enligt 6 § lagen om allmän investeringsfond har återförts från lagerinvesteringskonto jämte tillägg på sådant belopp,
- f) justerats med belopp som har föranlett ändring av årsvinsten på grund av överföring av allmän investeringsfond och annan liknande fond samt
- g) ökats med belopp som har tagits i anspråk för av- eller nedskrivningar eller concernbidrag utöver vad som kan godtas vid inkomsttaxeringen.

Omfattar beskattningsåret kortare eller längre tid än tolv månader skall den justerade årsvinsten jämkas med hänsyn till detta. Skall företaget taxeras för två beskattningsår skall årsvinsten för de båda beskattningsåren läggas samman, varefter vinsten jämkas med hänsyn till de båda beskattningsårens sammanlagda längd.

Föreslagen lydelse

företagets justerade årsvinst under de beskattningsår för vilka taxering i första instans sker år 1984 och 1985. Understiger den justerade årsvinsten 1 miljon kronor behöver inbetalning på särskilt investeringskonto inte göras.

Skall företaget på grund av förlängning av räkenskapsåret inte taxeras år 1984 skall inbetalningen till särskilt investeringskonto i samband med 1985 års taxering avse 40 procent av den enligt första – tredje styckena beräknade årsvinsten. I fråga om företag, som på grund av förlängning av räkenskapsåret inte skall taxeras år 1985, skall inbetalningen avse 20 procent av den enligt första – tredje styckena beräknade årsvinsten för vilken taxering i första instans skall ske år 1986.

Har företaget vidtagit några åtgärder som kan antas ha tillkommit i syfte att helt eller delvis undgå skyldighet att betala in medel på särskilt investeringskonto skall vid bestämmande av underlaget för insättningsskyldigheten bortses från sadana åtgärder.

3 §¹

Inbetalning till särskilt investeringskonto skall ha kommit ett riksbankskontor till handa senast den dag, då företaget enligt 34 § 1 eller 2 mom.

¹ Senaste lydelse 1983:671.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

taxeringslagen (1956:623) skall ha avlämnat allmän självdeklaration för beskattningsåret.

Inbetalning som har gjorts senare än i första stycket sägs men senast den 15 oktober under taxeringsåret skall också godtas. I dessa fall skall företaget betala en särskild avgift till statsverket. Avgiften är 1 procent av det för sent inbetalade beloppet för den kalendermånad då beloppet rätteligen senast skulle ha betalats in och därefter 1 procent av beloppet för varje påbörjad kalendermånad till dess inbetalning sker.

Den särskilda avgiften skall betalas inom den tid som länsstyrelsen bestämmer. Betalas inte avgiften inom föreskriven tid utgår restavgift enligt 58 § 1 mom. första stycket uppbördslagen (1953: 272) på avgiftsbeloppet. Den särskilda avgiften och restavgiften får drivas in i samma ordning som gäller för indrivning av skatt enligt uppbördslagen.

Avgifterna är inte avdragsgilla vid inkomsttaxeringen.

Skall företaget inte taxeras år 1984 är företaget skyldigt att göra en preliminär inbetalning till riksbanken med belopp som motsvarar 20 procent av den justerade årsvinsten eller – i förekommande fall – den jämkade årsvinsten, beräknad enligt 2 §, som hänför sig till det eller de beskattningsår för vilket taxering sker år 1983. Inbetalningen skall ha kommit ett riksbankskontor till handa senast den 30 april 1984. Finner företaget, vid avlämnandet av sin allmänna självdeklaration till 1985 års taxering, att ett större belopp skall betalas in till särskilt investeringskonto än vad som preliminärt har betalats in, skall företaget betala in vad som fattas senast den dag, då företaget enligt 34 § 1 eller 2 mom. taxeringslagen skall ha avlämnat *sin deklARATION*. Bestämmelserna i andra-fjärde styckena gäller även företag som avses i detta stycke.

Skall företaget inte taxeras år 1984 eller år 1985 är företaget skyldigt att göra en preliminär inbetalning till riksbanken med belopp som motsvarar 20 procent av den justerade årsvinsten eller – i förekommande fall – den jämkade årsvinsten, beräknad enligt 2 §, som hänför sig till det eller de beskattningsår för vilket taxering sker år 1983 *respektive år 1984*. Inbetalningen skall ha kommit ett riksbankskontor till handa senast den 30 april 1984 *respektive den 30 april 1985*. Finner företaget, vid avlämnandet av sin allmänna självdeklaration till 1985 *respektive 1986* års taxering, att ett större belopp skall betalas in till särskilt investeringskonto än vad som preliminärt har betalats in, skall företaget betala in vad som fattas senast den dag, då företaget enligt 34 § 1 eller 2 mom. taxeringslagen skall ha avlämnat *deklARATIONEN*. Bestämmelserna i andra-fjärde styckena gäller även företag som avses i detta stycke.

Riksbanken skall lämna bevis till företaget om inbetalning till särskilt investeringskonto.

Riksbanken skall till statens industriverk och länsstyrelsen översända uppgifter angående de för beskattningsåret gjorda inbetalningarna till särskilt investeringskonto senast den 31 maj under taxeringsåret eller, om beloppet har betalats in vid senare tidpunkt, snarast därefter.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1984.

4 Förslag till**Lag om upphävande av lagen (1973:421) om särskilt
forskningsavdrag vid taxering till statlig inkomstskatt**

Härigenom föreskrivs att lagen (1973:421) om särskilt forskningsavdrag vid taxering till statlig inkomstskatt¹ skall upphöra att gälla den 1 januari 1984. Den upphävda lagen gäller dock alltjämt i fråga om beskattningsår som har påbörjats före den 1 januari 1984.

Motionerna

1983/84:100 av Thorbjörn Fälldin m. fl. c, yrkande 16–19

I motionen, som väckts med anledning av proposition 1983/84:40, yrkas bl. a.

16. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om obligatoriska avsättningar till särskilda investeringskonton,

17. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om ändringar i företagsbeskattningen,

18. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om införandet av ett breddat underlag för produktionsfaktorskatten,

19. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om avskaffande av det särskilda forskningsavdraget.

1983/84:230 av Stig Josefson m. fl. (c)

I motionen yrkas att riksdagen avslår proposition 1983/84:64.

1983/84:253 av Kjell Johansson m. fl. (fp)

I motionen yrkas att riksdagen avslår vid propositionen fogade förslag till

1. lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370),
2. lag om ändring i lagen (1928:1185) om inbetalning på särskilt investeringskonto,
3. lag om upphävande av lagen (1973:421) om särskilt forskningsavdrag vid taxering till statlig inkomstskatt.

1983/84:254 av Per-Richard Molén (m)

I motionen yrkas att riksdagen avslår regeringens förslag om slopande av rätten till särskilt forskningsavdrag vid taxering till statlig inkomstskatt.

1983/84:255 av Knut Wachtmeister m. fl. (m)

I motionen yrkas

1. att riksdagen avslår förslaget till lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370),
2. att riksdagen avslår förslaget till lag om ändring i lagen (1928:1185) om inbetalning på särskilt investeringskonto,
3. att riksdagen avslår förslaget till lag om upphävande av lagen (1973:421) om särskilt forskningsavdrag vid taxering till statlig inkomstskatt.

1983/84:256 av Lars Werner m. fl. (vpk)

I motionen yrkas

1. att riksdagen beslutar hos regeringen hemställa om en översyn av avdragsreglerna för företagen i syfte att uppnå en skärpning av företagsbeskattningen i enlighet med vad som anförts i motionen,
2. att riksdagen antar det i propositionen framlagda förslaget till lag om

ändring i lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt med den ändringen att 10 a § a) erhåller följande som motionärernas förslag betecknade lydelse:

Regeringens förslag

Motionärernas förslag

10 a §

För nedan angivna skattskyldiga utgör grundbeloppet:

a) för svenska aktiebolag, sparbanker, sparbankernas säkerhetskassa, andra ekonomiska föreningar än sambruksföreningar, svenska aktiefonder, svenska försäkringsanstalter som inte är aktiebolag, sådana utländska juridiska personer som inte beskattas enligt 10 § 1 mom. Sveriges allmänna hypoteksbank, Konungariket Sveriges stadshypotekskassa, hypoteksföreningar samt sådana juridiska personer som enligt författning eller på därmed jämförligt sätt bildats för att förvalta samfällighet och som skall erlägga skatt för inkomst:

32 procent av den beskattningsbara inkomsten, i den mån skatten inte skall beräknas enligt b);

50 procent av den beskattningsbara inkomsten, i den mån skatten inte skall beräknas enligt b);

Utskottet

Lagernedskrivningen och den statliga bolagsskatten m. m.

I propositionen föreslås bl. a. att företagens möjligheter till lagernedskrivningar begränsas från nuvarande 60 % till 50 % eller – om den skattskyldige utnyttjat rätten till avsättning till resultatutjämningsfond – från nuvarande 45 % till 35 %. Samtidigt sänks bolagsskattesatsen från nuvarande 40 % till 32 %, dvs. till den nivå som gäller för flertalet ekonomiska föreningar. Förslagen, som aviserats i den reviderade finansplanen 1983 (prop. 1982/83:150 bilaga 1, jfr SkU 1982/83:55), grundar sig på promemorian (Ds Fi 1983:21) Breddat underlag för produktionsfaktorskatten.

Som skäl för förslagen anförs i propositionen att företagsbeskattningen har en hög nominell skattesats – för aktiebolag omkring 58 % av vinsten – men ett lågt faktiskt skatteuttag, vilket bl. a. sammanhänger med att företagen genom bokslutsdispositioner kan skjuta upp beskattningen för en betydande del av den verkliga vinsten. Departementschefen anför att den stora skillnaden mellan nominellt och faktiskt skatteuttag är olycklig och att förslaget utgör ett steg i riktning mot ett stabilare skatteunderlag.

Stig Josefson m. fl. (c) yrkar i motion 230 avslag på propositionen. Yrkande 1 i motionerna 253 av Kjell Johansson m. fl. (fp) och 255 av Knut Wachtmeister m. fl. (m) innebär avslag på propositionen i vad avser lagernedskrivningar. Lars Werner m. fl. (vpk) yrkar däremot i motion 256 (yrkande 2) att bolagsskatten höjs till 50 % men godtar propositionen i övrigt. I detta sammanhang behandlar utskottet även den med anledning av proposition 40 väckta motionen 100 av Thorbjörn Fäldin m. fl. (c) där motionärerna i yrkande 17 begär ett tillkännagivande av innebörd att de nu aktuella ändringarna i företagsbeskattningen inte bör godtas. Enligt den förstnämnda motionen är förslaget orättvist, eftersom exempelvis enskilda näringsidkare och fåmansbolag drabbas av de försämrade nedskrivningsmöjligheterna utan att erhålla någon kompensation genom sänkt skattesats. I denna motion framhålls också att företagens konsolideringsmöjligheter försämrats med därav följande nackdelar och att förslaget skapar svåra likviditetsproblem. Fp-motionärerna anser att begränsningen i rätten till lagernedskrivning endast bör gälla skattskyldiga som får del av sänkningen av bolagsskattesatsen och att denna ändring bör genomföras successivt under en femårsperiod. I avvaktan på nytt förslag härom från regeringen yrkar de avslag på propositionen såvitt gäller lagernedskrivningar. M-motionärerna avvisar förslaget i denna del men godtar att bolagsskatten sänks eftersom detta delvis tillgodoser kravet från deras sida om att bolagsskatten på sikt skall avskaffas.

Olika organisationer från näringslivet – Sveriges industriförbund, Sveriges hantverks- och industriorganisation – Familjeföretagen (SHIO – Familjeföretagen) och Köpmannaförbundet – har i framställningar till utskottet påtalat

att begränsningarna av varulagerreserveringarna enligt deras mening leder till allvarliga likviditetspåfrestringar.

De invändningar som nu riktas mot de aktuella förslagen överensstämmer med vad som anförts från näringslivets sida vid remissbehandlingen av promemoriaförslaget och har redan bemötts i propositionen. Utskottet instämmer i departementschefens uppfattning att det är angeläget att begränsa den allför stora skillnaden mellan nominellt och faktiskt skatteuttag inom företagsbeskattningen, och de steg som nu tas i propositionen går således i rätt riktning. Förslaget innebär en viss begränsning av de i dag utomordentliga konsolideringsmöjligheter som företagsbeskattningen erbjuder, samtidigt som sänkningen av bolagsskatten kan påverka företagens investeringskalkyler positivt. Utskottet vill inte förneka att de nya reglerna på sina håll kan medföra vissa omställningsproblem, även om det endast är en liten del av de stora skattekrediter som företagsbeskattningen erbjuder som nu dras in. Problemen bör emellertid inte överdrivas. Många aktiebolag erhåller full kompensation genom den samtidiga sänkningen av bolagsskattesatsen, och för de enskilda näringsidkarna kommer skärpningen i fråga om lagernedskrivningarna samtidigt som sänkningen av skatteuttaget enligt 1982 års skattereform. Det bör också framhållas att likviditeten i samhället är hög och att företagens möjligheter till kredit f. n. torde vara goda. Utskottet instämmer mot denna bakgrund i departementschefens bedömning att särskilda avtrappningsregler inte erfordras för att minska skatteeffekterna.

Med det anförda tillstyrker utskottet propositionen och avstyrker motionerna i nämnda delar.

I vpk-motionen yrkas också en översyn av avdragsreglerna för företagen i syfte att skärpa företagsbeskattningen totalt sett. Utskottet finner för sin del inte skäl att i detta sammanhang aktualisera ytterligare skärpningar av företagsbeskattningen utan avstyrker detta yrkande.

I den ovannämnda promemorian föreslogs bl. a. en grundavgift i socialförsäkringen för vissa inkomster som f. n. inte omfattas av avgiftsskyldighet. Enligt vad som anförts i den nu aktuella propositionen finns det anledning att återkomma till detta förslag i annat sammanhang.

Enligt motion 100 yrkande 18 bör riksdagen ge regeringen till känna att förslaget, som enligt motionärernas uppfattning är behäftat med allvarliga brister, inte bör genomföras. Eftersom det i första hand ankommer på regeringen att ta ställning till utredningsförslaget avstyrker utskottet motionen i denna del.

Särskilt investeringskonto

Enligt lagen (1982:1185) om inbetalning på särskilt investeringskonto (prop. 1982/83:50, SkU 1982/83:15) är aktiebolag, ekonomiska föreningar och sparbanker, som har haft en årsvinst på minst 1 miljon kr., vid 1984 eller i vissa fall 1985 års taxering skyldiga att sätta in 20 % av vinsten på ett räntelöst

konto i riksbanken (särskilt investeringskonto). Medlen är spärrade i två år men får efter särskilt medgivande tas i anspråk bl. a. för investeringar i byggnader, markanläggningar och inventarier.

I propositionen föreslås att lagstiftningen förlängs ett år i syfte att stimulera företagets investeringar i första hand under 1985.

Motion 100 yrkande 16, motion 230, motion 253 yrkande 2 och motion 255 yrkande 2 innebär avslag på propositionen i denna del. Motionärerna hänvisar till att de från början motsatt sig denna lagstiftning.

Utskottet ställer sig nu liksom tidigare bakom syftet med investeringskontona och instämmer i regeringens bedömning att lagstiftningen bör utsträckas till att gälla även för 1984 års vinster. Utskottet tillstyrker således propositionen och avstyrker motionerna även i denna del.

Forskningsavdraget

Det särskilda forskningsavdraget vid taxering till statlig inkomstskatt infördes 1973 och utgår f. n. i form av ett basavdrag på 5 % och ett ökningsavdrag på 30 % av ett underlag som beräknas med hänsyn till företagets lönekostnader för forsknings- och utvecklingsarbeten och vissa andra kostnader för förvärv av forskningsresultat m. m. (FoU).

I propositionen föreslås att avdragsrätten slopas, eftersom effekterna av avdraget varit alltför liten i förhållande till den stora statsfinansiella kostnaden.

I motion 100 yrkande 19, motion 230, motion 253 yrkande 3, motion 254 och motion 255 yrkande 3 yrkas avslag på propositionen i denna del. I motionerna anför bl. a. att avdraget haft väsentlig betydelse för ökningen av forskningsinsatserna i vår industri och att ett generellt stöd med denna utformning har flera fördelar framför selektivt stöd i annan form. Samma uppfattning har kommit till uttryck i framställningar till utskottet från Sveriges industriförbund, Kemikontoret och företrädare för läkemedelsindustrin.

Enligt utskottets uppfattning har berättigade invändningar riktats mot utformningen av det nu aktuella stödet till forskningen inom företagen. Som anförts i propositionen kan stöd i denna form utgå först lång tid efter det att ett beslut om forskningsinsatser fattas. Därtill kommer att denna stödform kan utnyttjas först när företaget i fråga går med vinst. Mot denna bakgrund finns det skäl för departementschefens antagande att avdraget delvis kommit att fungera mer som en skattesubvention till vissa FoU-intensiva företag än som en verklig stimulans till ökat FoU-arbete.

Som framgår av propositionen har regeringen för avsikt att på nyåret lägga fram förslag om andra former för att främja FoU-verksamheten hos de mindre och medelstora företagen. Enligt utskottets uppfattning hade det varit önskvärt att kunna bedöma dessa förslag närmare samtidigt som den nu aktuella propositionen. Utskottets grundläggande inställning är emellertid

att samhällsstöd av olika slag lämpligen bör utgå bidragsvägen och inte genom avdrag vid beskattningen. Utskottet instämmer alltså i uppfattningen att stödet till FoU-verksamheten bör omformas. Mot bakgrund av det samhällsekonomiska läget torde man knappast kunna ställa tillräckliga medel till förfogande för den planerade förbättringen av stödformerna och samtidigt medge avdrag i oförändrad omfattning. För att inte fördröja de åtgärder som således bör vidtas på detta område tillstyrker utskottet propositionen och avstyrker motionerna även i denna fråga.

Hemställan

Utskottet hemställer

1. beträffande *lagernedskrivningen*
att riksdagen med avslag på motionerna 1983/84:100 yrkande 17 i denna del, 1983/84:230 i denna del, 1983/84:253 yrkande 1 och 1983/84:255 yrkande 1 godtar proposition 1983/84:64 i denna del,
2. beträffande *den statliga bolagsskatten*
att riksdagen med avslag på motionerna 1983/84:100 yrkande 17 i övrigt, 1983/84:230 i denna del och 1983/84:256 yrkande 2 godtar propositionen i denna del,
3. beträffande *avdragsreglerna inom företagsbeskattningen*
att riksdagen avslår motion 1983/84:256 yrkande 1,
4. beträffande *grundavgift till socialförsäkringen*
att riksdagen avslår motion 1983/84:100 yrkande 18,
5. beträffande *det särskilda investeringskontot*
att riksdagen med avslag på motionerna 1983/84:100 yrkande 16, 1983/84:230 i denna del, 1983/84:253 yrkande 2 och 1983/84:255 yrkande 2 godtar propositionen i denna del,
6. beträffande *det särskilda forskningsavdraget*
att riksdagen med avslag på motionerna 1983/84:100 yrkande 19, 1983/84:230 i övrigt, 1983/84:253 yrkande 3, 1983/84:254 och 1983/84:255 yrkande 3 godtar propositionen i denna del,
7. beträffande *lagförslagen*
att riksdagen till följd av vad utskottet hemställt ovan antar de vid propositionen förslagen till
  1. lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370),
  2. lag om ändring i lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt,
  3. lag om ändring i lagen (1982:1185) om inbetalning på särskilt investeringskonto,

4. lag om upphävande av lagen (1973:421) om särskilt forskningsavdrag vid taxering till statlig inkomstskatt.

Stockholm den 6 december 1983

På skatteutskottets vägnar
RUNE CARLSTEIN

Närvarande: Rune Carlstein (s), Knut Wachtmeister (m), Stig Josefson (c), Olle Westberg (s), Hagar Normark (s), Bo Lundgren (m), Ingemar Hallenius (c), Bo Forslund (s), Kjell Johansson (fp), Lars Hedfors (s), Anna Lindh (s), Ewy Möller (m), Bruno Poromaa (s), Erkki Tammenoksa (s) och Göran Riegnell (m).

Reservationer

Lagernedskrivningen och den statliga bolagsskatten (mom. 1, 2 och 7)

1. Knut Wachtmeister (m), Stig Josefson (c), Bo Lundgren (m), Ingemar Hallenius (c), Kjell Johansson (fp), Ewy Möller (m) och Göran Riegnell (m) anser under återopande av innehållet i reservationerna 3–5 att riksdagen i mom. 1 och 7 i motsvarande del bort hemställa

att riksdagen med anledning av motion 1983/84:100 yrkande 17 i denna del och med bifall till motionerna 1983/84:230 i denna del, 1983/84:253 yrkande 1 och 1983/84:255 yrkande 1 avslår det vid proposition 1983/84:64 fogade förslaget till lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370).

2. Stig Josefson och Ingemar Hallenius (båda c) anser – under förutsättning av bifall till reservation 1 – att utskottet i mom. 2 och 7 i motsvarande del bort hemställa

att riksdagen med anledning av motion 1983/84:100 yrkande 17 i denna del och med bifall till motion 1983/84:230 i denna del avslår motion 1983/84:256 yrkande 2 och det vid propositionen fogade förslaget till lag om ändring i lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt.

Motiveringen till utskottets hemställan vid mom. 1 och 2

3. Knut Wachtmeister, Bo Lundgren, Ewy Möller och Göran Riegnell (alla m) anser att den del av utskottets yttrande som på s. 13 börjar med "De invändningar" och slutar med "nämnda delar" bort ha följande lydelse:

För de företag som inte drivs i aktiebolagsform innebär förslaget om att begränsa lagerreserveringsmöjligheterna en ökad skattebelastning utan att

de kommer i änjutande av den föreslagna sänkningen av bolagsskatten. Detsamma gäller för mindre aktiebolag där vinsten i huvudsak tas ut som lön. Särskilt i det nuvarande ekonomiska läget är det orimligt att skärpa skattbelastningen för de mindre företagen. Även för flera större företag kommer de sammantagna effekterna av förslaget att leda till en ej acceptabel skatteskärpning. Utskottet avstyrker således propositionen i vad avser begränsningar i lagernedskrivningarna och tillstyrker avslagsyrkandena i motioner i motsvarande delar.

Förslaget om sänkt bolagsskatt tillgodoser delvis kravet om en minskad och på sikt avskaffad bolagsskatt. Propositionen i denna del bör enligt utskottets uppfattning genomföras. Med det anförda avstyrker utskottet föreliggande motionsyrkanden om höjd eller oförändrad bolagsskatt.

4. Stig Josefson och Ingemar Hallenius (båda c) anser att den del av utskottets yttrande på som s. 13 börjar med "De invändningar" och slutar med "nämnda delar" bort ha följande lydelse:

Som framhålls i motion 230 är förslaget om minskad lagernedskrivning orättvist och dåligt underbyggt, och de ändrade reglerna skulle skapa stora problem för företagen. De enskilda näringsidkarna och flertalet fåmansbolag skulle drabbas av de försämrade avskrivningsmöjligheterna utan att erhålla kompensation i form av sänkt bolagsskatt såsom de större aktiebolagen. De små och medelstora företagen missgynnas också av den anledningen att de i väsentligt högre grad än storföretagen utnyttjat de nuvarande nedskrivningsreglerna. Att genomföra propositionen på det sätt som förslagets skulle också medföra svåra likviditetsproblem, i enskilda fall med förödande effekter. Konsekvenserna och problemens omfattning har över huvud taget inte utretts, och de invändningar i dessa hänseenden som framförts av ett stort antal remissinstanser har inte beaktats. Därtill kommer att förslaget på lång sikt försämrar företagens möjligheter att klara av en konjunkturnedgång eller en kortare förlustperiod och minskar möjligheterna till konsolidering och expansion.

Utskottet biträder således avslagsyrkandena i motionerna och avstyrker propositionen i vad avser ändrade nedskrivningsmöjligheter. Avslag på propositionen i denna del torde innebära att propositionen förfallit i vad avser sänkt bolagsskatt. Med hänvisning härtill avstyrker utskottet propositionen även i denna del liksom det i vpk-motionen framställda yrkandet om höjd bolagsskatt.

5. Kjell Johansson (fp) anser att den del av utskottets yttrande som på s. 13 börjar med "De invändningar" och slutar med "nämnda delar" bort ha följande lydelse:

Enligt utskottets uppfattning innebär förslaget vissa fördelar, framför allt genom att de obeskattade reserverna minskar och kapitalets rörlighet ökar.

En större kapitalrörlighet är intè minst till fördel för det nyföretagande som därigenom får möjlighet att konkurrera om tillgängligt kapital.

Utskottet är således i princip positivt till förslagen i fråga om lagernedskrivning och statlig bolagsskatt. Förändringarna måste dock införas på ett sådant sätt att påfrestningarna av den försämrade lagernedskrivningen motverkas och helst neutraliseras av den sänkta bolagsskattesatsen.

Egenföretagare och vissa andra skattesubjekt får inte del av sänkningen av den statliga bolagsskattenedsättningen, och det är anmärkningsvärt att regeringen inte föreslår några undantag eller övergångsbestämmelser för deras del. Som framhållits vid remissbehandlingen kommer särskilt egenföretagare att drabbas av stora likviditetsproblem.

Mot den angivna bakgrunden bör begränsningen i lagernedskrivningarna bara gälla i fråga om skattskyldiga som får ta del av sänkningen av bolagsskattesatsen. Begränsningen i avdragsrätten bör också genomföras successivt, t. ex. under en femårsperiod i enlighet med vad som ett flertal remissinstanser föreslagit. I avvaktan på ett nytt förslag från regeringen bör propositionen avslås i denna del, vilket således innebär bifall till avslagsyrkandena i motionerna i motsvarande del.

Förslaget att sänka bolagsskatten är enligt utskottets uppfattning motiverat av flera skäl, och utskottet har inte något att erinra mot propositionen i denna del. Utskottet avstyrker således föreliggande motionsyrkanden om höjd eller oförändrad bolagsskatt.

Grundavgift till socialförsäkringen (mom. 4)

6. Knut Wachtmeister (m), Stig Josefson (c), Bo Lundgren (m), Ingemar Hallenius (c), Kjell Johansson (fp), Ewy Möller (m) och Göran Riegnell (m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 13 börjar med "Enligt motion" och slutar med "denna del" bort ha följande lydelse:

Förslaget i den aktuella promemorian innebär bl. a. att de nuvarande socialavgifterna skall byggas ut med en grundavgift på 20 % för vissa inkomster och inkomsttagare som f. n. inte omfattas av avgiftssystemet. Som framgår av förslaget är det fråga om en ny beskattning av fysiska personer för sådana skogsinkomster, arrenden och hyresinkomster som inte ingår i socialförsäkringssystemet. Denna nya beskattning riktar sig också mot pensionärer och minderåriga och mot företag som till förmån för sina arbetstagare har genomfört ett vinstdelningssystem. Utskottet instämmer i motionärernas uppfattning att detta förslag är behäftat med så allvarliga brister att det inte kan läggas till grund för lagstiftning. Om basen för avgiftssystemet utvidgas på dessa sätt förlorar avgifterna helt sin nuvarande karaktär som avgifter i egentlig mening och blir i stället en renodlad skatt. Vidare gör man enligt förslaget en åtskillnad mellan fysiska och juridiska

personers beskattning som inte kan accepteras.

Som framhålls i motionen har förslagets samhällsekonomiska effekter inte analyserats. Risk föreligger också för att reglerna kringgås och att vårt redan alltför krångliga skattesystem kompliceras ytterligare.

Med det anförda instämmer utskottet i motionärernas uppfattning att förslaget inte bör genomföras. Vad utskottet anført bör ges till känna för regeringen.

dels att utskottet i mom. 4 bort hemställa

att riksdagen med bifall till motion 1983/84:100 yrkande 18 ger till känna för regeringen vad utskottet anført beträffande förslaget om en grundavgift inom socialförsäkringen.

Det särskilda investeringskontot (mom. 5 och 7)

7. Knut Wachtmeister (m), Stig Josefson (c), Bo Lundgren (m), Ingemar Hallenius (c), Kjell Johansson (fp), Ewy Möller (m) och Göran Riegnell (m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 14 börjar med "Utskottet ställer" och slutar med "denna del" bort ha följande lydelse:

Som hävdats från motionärernas sida redan när lagstiftningen om obligatorisk inbetalning på investeringskonto infördes 1982 innebär denna lagstiftning närmast att företagen tvingas till ett räntelöst tvångssparande för att medverka till en finansiering av budgetunderskottet. I och för sig kan det vara möjligt att med statliga stimulanser förmå företagen att i viss utsträckning tidigarelägga redan planerade investeringar. Att på sikt påverka den låga investeringsnivån inom det privata näringslivet, som bl. a. är en följd av den internationella lågkonjunkturen, kräver emellertid andra åtgärder än som föreslås i propositionen. Framför allt behövs en ökad efterfrågan på svenska produkter och en större lönsamhet inom näringslivet.

De nu aktuella reglerna torde emellertid verka i motsatt riktning. De medför bl. a. att investeringsbesluten inom näringslivet byråkratiseras och att önskvärda investeringar fördröjs eller i vissa fall helt omintetgörs. Med hänvisning härtill finner utskottet inte några bärande skäl till att förlänga giltighetstiden för lagstiftningen.

Utskottet tillstyrker således motionerna och avtyrker propositionen i denna del.

dels att utskottet i mom. 5 och 7 i motsvarande del bort hemställa

att riksdagen med bifall till motionerna 1983/84:100 yrkande 16, 1983/84:230 i denna del, 1983/84:253 yrkande 2 och 1983/84:255 yrkande 2 avslår det vid propositionen fogade förslaget till lag om ändring i lagen (1982:1185) om inbetalning på särskilt investeringskonto.

Det särskilda forskningsavdraget (mom. 6 och 7)

8. Knut Wachtmeister (m), Stig Josefson (c), Bo Lundgren (m), Ingemar Hallenius (c), Kjell Johansson (fp), Ewy Möller (m) och Göran Riegnell (m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som börjar på s. 14 med "Enligt utskottets" och slutar på s. 15 med "denna fråga" bort ha följande lydelse:

Enligt utskottets uppfattning kan berättigade invändningar riktas också mot regeringens behandling av FoU-avdraget. Detta avdrag infördes som ett provisorium 1973. Mot bakgrund av de positiva erfarenheterna av avdraget permanentades reglerna under bred parlamentarisk enighet med verkan fr. o. m. 1983 års taxering. Samtidigt förbättrades reglerna även i vissa andra hänseenden. Frånsett vpk var alla då ense om betydelsen av att statsmakterna på olika sätt effektivt stöder forskning och utveckling inom företagen och att generella stödformer av nu ifrågakarande typ har en betydelsefull uppgift och även i fortsättningen bör vara öppna för företagen.

Enligt vad som anförs i propositionen har utförda undersökningar visat att avdraget inte medfört att företagens insatser för FoU ökat. Några sådana undersökningresultat har emellertid inte redovisats. Tvärtom visar entydiga uttalanden från näringslivets sida att avdraget har haft väsentlig betydelse för den långsiktiga planeringen av forskningsinsatserna och för finansieringen av nya forskningsprojekt.

Mot denna bakgrund bör det enligt utskottets uppfattning inte komma i fråga att nu dra in ett stöd som statsmakterna utlovat för lång tid framöver. I propositionen sägs visserligen att regeringen planerar att på nyåret föreslå åtgärder för att främja forsknings- och utvecklingsverksamheten hos de mindre och medelstora företagen. Någon redogörelse för innehållet i dessa förslag lämnas dock inte. Utskottet vill för sin del framhålla att det nuvarande avdragssystemet bl. a. innebär, att det är företagen själva och inte myndigheterna som beslutar om de olika forskningsinsatsernas omfattning och inriktning, och att FoU-avdraget därmed är fritt från den hämsko som ett bidragssystem i allmänhet drar med sig i form av byråkratisk kontroll och prövning.

Utskottet avstyrker således propositionen i denna del och tillstyrker avslagsyrkandena i föreliggande motioner.

dels att utskottet i mom. 6 och 7 i motsvarande del bort hemställa att riksdagen med anledning av motion 1983/84:100 yrkande 19 och med bifall till motionerna 1983/84:230 i denna del, 1983/84:253 yrkande 3, 1983/84:254 och 1983/84:255 yrkande 3 avslår det vid propositionen fogade förslaget till lag om upphävande av lagen (1973:421) om särskilt forskningsavdrag vid taxering till statlig inkomstskatt.